

Lounaistiedon strategia 2021–2023

LOUNAISTIETO

Avoimesti

Sisällys

Aluksi

Lounaistieto osana kehittyvää digiyhteiskuntaa

Kansainväliset ohjaavat periaatteet

Kansalliset strategiat ja ohjelmat

Maakunnalliset strategiat ja ohjelmat

Keskeiset yhteistyökumppanit

Lounaistiedon missio ja visio

Toiminnan kärjet

Avoimen tiedon ja paikkatiedon yhteistyön, verkostojen ja osaamisen kehittäminen

Tiedon laadun, yhteentoimivuuden ja avoimen saatavuuden edistäminen

Vaikuttava tietopalvelu Lounais-Suomessa

Tavoitteiden saavuttaminen ja riskienhallinta

"Strategia pohjautuu näkemykseemme siitä, kuinka haluamme olla vaikuttamassa muuttuvaan maailmaan ja digiyhteiskuntaan erityisesti alueellisella, mutta myös kansallisella ja kansainvälisellä tasolla."

Aluksi

Tämä strategia on aluetietopalvelu Lounaistiedon toimintaa ohjaava dokumentti vuosille 2021–2023. Strategia pohjautuu näkemykseemme siitä, kuinka haluamme olla vaikuttamassa muuttuvaan maailmaan ja digiyhteiskuntaan erityisesti alueellisella, mutta myös kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Strategiaan on tiivistetty Lounaistiedon keskeiset kärjet, jotka suuntaavat toimintaamme tulevana vuosina.

Strategian toteutumista edistetään laatimalla viestintäsuunnitelma sekä vuosittain strategiaan perustuva toimintasuunnitelma. Viestintä on tärkeä osa strategiaamme. Suunniteltujen toimenpiteiden toteutumista arvioidaan jokaisen vuoden päättyessä.

Lounaistiedon toiminta linkittyy vahvasti Varsinais-Suomen maakuntastrategiaa toteuttavan Kumppanuusfoorumin työhön, joka tuo yhteen ihmiset ja tiedon. Lounaistiedon rahoittajia ovat Varsinais-Suomen liitto, Turun yliopisto, Turun kaupunki, Satakuntaliitto sekä Åbo Akademi yhdessä Yrkeshögskolan Novian kanssa.

Lounaistiedon strategiatyö käynnistettiin kesällä 2020 sidosryhmäkyselyllä, jonka avulla selvitettiin sidosryhmien näkemyksiä toiminnastamme ja toimintamme vaikuttavuudesta. Strategian laadinnassa hyödynnettiin sidosryhmäpalautteen lisäksi Lounaistiedon ohjausryhmän strategiatyöpajojen tuotoksia, Lounaistiedon taustaorganisaatioiden haastatteluissa esiin nousseita toiveita sekä muilta sidosryhmiltä saatua palautetta.

"Koemme datan ja informaation roolin vahvistamisen sekä tiedon läpinäkyvyyden lisäämisen tärkeiksi askeliksi kohti yhä toimivampaa digiyhteiskuntaa."

Lounaistieto osana kehittyvää digiyhteiskuntaa

Lounaistiedon toiminta linkittyy moniin kansallisiin ja kansainvälisiin ohjelmiin ja asetuksiin. Tavoitteenamme on näiden prosessien osana aktiivisesti osallistua sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä digiyhteiskunnan kehittämiseen. Haluamme edistää tiedon yhteentoimivuutta ja avointa saatavuutta. Koemme datan ja informaation roolin vahvistamisen sekä tiedon läpinäkyvyyden lisäämisen tärkeiksi askeliksi kohti yhä toimivampaa digiyhteiskuntaa. Alla esitellään keskeiset Lounaistiedon toimintaan linkittyvät prosessit.

Kansainväliset ohjaavat periaatteet

Euroopan unionin avoimen datan direktiivin tavoitteena on edistää julkisen sektorin hallussa olevan tiedon jatko- ja hyötykäyttöä. Avoimen datan direktiivi ohjaa kansallista lainsäädäntöä, jolla määritellään muun muassa avoimien rajapintojen tarjoamisen ja julkisten tietovarantojen avaamisen periaatteita. Avoimen datan direktiivi on saatettava kansallisesti voimaan 17.7.2021 mennessä.

Jo yli vuosikymmenen voimassa olleen INSPIRE-direktiivin tavoitteena on paikkatietojen yhteiskäyttö ja yhteinen paikkatietoinfrastrukturi EU-tasolla. Direktiivi mahdollistaa paikkatietojen jakamisen julkisen sektorin organisaatioiden välillä, auttaa rajojen yli tapahtuvassa päätöksenteossa ja helpottaa paikkatietojen saatavuutta kaikkialla Euroopassa.

Kansalliset strategiat ja ohjelmat

Pääministeri Marinin hallitusohjelman tavoitteena on syventää tietopolitiikan johtamista ja tehdä julkisen tiedon avoimuudesta koko tietopolitiikan kantava periaate. Tietopolitiikalla edistetään muun muassa tiedon avaamista, yhdistämistä ja jakamista sekä vahvistetaan tietoturvaa. Tietopolitiikan puitteissa tehdyt linjaukset ja ohjaavat periaatteet ovat osa avoimen tiedon direktiivin kansallista toimeenpanoa.

"Kumppanuusfoorumi kokoaa yhteen avoimen tiedon sekä alueen toimijat ja verkostot."

Marinin hallitusohjelman julkisen hallinnon strategian yhtenä toimintalinjana on hyödyntää ja tarjota tietoa ennakoivasti ja monipuolisesti. Tämä mahdollistaa laadukkaan tietopohjan nopean muodostamisen tarvittaessa. Suomalainen yhteiskunta on voimakkaassa murroksessa muun muassa väestön ikääntymisen, muuttoliikkeen ja digitalisaation myötä.

Vuosina 2020–2022 toteutettava Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen hanke edistää julkisen tiedon entistä laajempaa ja tehokkaampaa hyödyntämistä koko yhteiskunnassa. Ympäristöministeriön vuosina 2020–2023 toimivassa RYHTI-hankkeessa tavoitteena on puolestaan luoda Suomeen rakennetun ympäristön valtakunnallinen digitaalinen rekisteri ja tietoaalusta, joihin maankäyttöä ja rakentamista koskevat päätökset ja prosessit tukeutuvat.

Paikkatiedot tehokäyttöön -ohjelmassa edistetään paikkatietojen yhteiskunnallista tehokäyttöä, Paikkatietopoliittisen selonteon toimeenpanoa ja jatketaan Paikkatietoaalusta-hankkeessa tehtyä työtä. Tällä tähdätään siihen, että Suomella on maailman innovatiivisin ja turvallisin paikkatiedon ekosysteemi.

Tiedeyhteisössä tiedon avoimuutta edistetään avoimen tieteen koordinaation kautta. Koordinaation tavoitteena on edistää tutkimusyhteisön sisällä keskustelua avoimen tieteen ja tutkimuksen tavoitteista ja keinoista, lisätä yhteistyötä sekä tietoisuutta avoimen tieteen ja tutkimuksen mahdollisuuksista, haasteista ja niiden ratkaisuksista.

Maakunnalliset strategiat ja ohjelmat

Varsinais-Suomen maakuntastrategia 2035+ on kumppanuusstrategia, joka korostaa yhteistyön merkitystä globaalissa maailmassa. Maakuntastrategian päätoimenpide on Kumppanuusfoorumi, joka kokoaa yhteen avoimen tiedon sekä alueen toimijat ja verkostot. Lounaistieto koordinoi Avoimen tiedon verkoston toimintaa yhdessä muun muassa Turun kaupungin ja Turku Science Parkin kanssa. Uusi maakuntastrategia valmistellaan vuoden 2021 aikana, ja Kumppanuusfoorumilla tulee olemaan keskeinen rooli myös uuden strategian toimeenpanossa.

"Uusi maakuntastrategia valmistellaan vuoden 2021 aikana, ja Kumppanuusfoorumilla tulee olemaan keskeinen rooli myös uuden strategian toimeenpanossa."

Satakunnan maakuntaohjelmassa 2018–2021 tavoitellaan yrittäjyyden kiinnostavuuden lisäämistä edistämällä uutta liiketoimintaa ja digitalisaatiota, sekä tähdätään maakunnan teollisuuden kasvuun edistämällä data-analytiikan mahdollisuuksia. Uusi maakuntaohjelma on valmisteilla.

Älykäs erikoistuminen on Euroopan unionin politiikkamalli, joka on huomioitu sekä Varsinais-Suomen että Satakunnan maakuntaohjelmissa. Käytännössä älykäs erikoistuminen tarkoittaa maakunnan erityisten ominaisuuksien ja voimavarojen tunnistamista, kilpailuetujen korostamista sekä alueellisten sidosryhmien ja voimavarojen tuomista tulevaisuudennäkymän tueksi. Varsinais-Suomessa nämä ovat sininen kasvu ja teollisuuden modernisointi, innovatiiviset ruokaketjut sekä lääke- ja bioteknologia. Satakunnan älykkääseen erikoistumiseen on sisällytetty teollisuuden uudistuminen, energia, biotalous ja kiertotalous, sininen kasvu, hyvinvointiteknologia ja -palvelut, turvallisuus, automaatio ja robotiikka sekä elämystalous.

"Lounaistiedon rahoittajia ovat Varsinais-Suomen liitto, Turun yliopisto, Turun kaupunki, Satakuntaliitto sekä Åbo Akademi yhdessä Yrkeshögskolan Novian kanssa."

Keskeiset yhteistyökumppanit

Lounaistiedon rahoittajia ovat Varsinais-Suomen liitto, Turun yliopisto, Turun kaupunki, Satakuntaliitto sekä Åbo Akademi yhdessä Yrkeshögskolan Novian kanssa. Näiden organisaatioiden edustajat vaikuttavat myös Lounaistiedon ohjausryhmässä.

Lounaistiedon tärkeimpiä alueellisia yhteistyökumppaneita ovat myös:

- Turun ammattikorkeakoulu ja muut oppilaitokset
- Varsinais-Suomen ELY-keskus, Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueelliset vastuumuseot ja muut alueella toimivat viranomaiset
- Lounais-Suomen kunnat ja Valonia
- Avoin Satakunta, Turku Science Park, Yrityssalo, CYF Digital ja muut alueelliset avoimen datan toimijat ja yritykset

Lounaistiedon kansallisia yhteistyökumppaneita ovat muun muassa:

- GeoForum
- Maakuntien liitot
- Avoimen datan ja dataportaalien kehittämissyhteistyössä Kuutoskaupungit sekä Digi- ja väestötietovirasto
- Julkishallinnon yhteistyöverkosto
- Avoimen lähdekoodin paikkatietoyhteistyöhön liittyvä Oskari-verkosto
- Maanmittauslaitos, Suomen ympäristökeskus, Luonnonvarakeskus, Kuntaliitto, ympäristöministeriö, valtiovarainministeriö ja muut ministeriöt sekä muut keskusvirastot ja tutkimuslaitokset
- Gispo, Sitowise, Ubigu ja muut paikkatietoon ja avoimeen dataan erikoistuneet yritykset

"Lounaistiedon missiona on kehittää avoimen tiedon ja paikkatiedon yhteentoimivuutta ja monipuolista käyttöä sekä alueen toimijoiden yhteistyötä ja osaamista."

Lounaistiedon missio ja visio

Missio sisältää organisaation toiminta-ajatuksen, sen olemassaolon syyn. Missiolla tarkoitetaan myös organisaation tehtävää ja roolia yhteiskunnassa pidemmällä aikavälillä. Lounaistiedon missiona on kehittää avoimen tiedon ja paikkatiedon yhteentoimivuutta ja monipuolista käyttöä sekä alueen toimijoiden yhteistyötä ja osaamista.

Tehtävämme on kehittää avoimen tiedon ja paikkatiedon yhteentoimivuutta ja monipuolista käyttöä sekä alueen toimijoiden yhteistyötä ja osaamista.

Lounaistiedon missio

Visiolla tarkoitetaan organisaation päämäärää ja unelmaa. Lounaistiedon visio on olla arvostettu tiedon avoimuuden edistäjä ja tietopalveluiden tarjoaja, joka on aktiivisesti mukana rakentamassa kestävä digiyhteiskuntaa.

Olemme arvostettu tiedon avoimuuden edistäjä ja tietopalveluiden tarjoaja, joka on aktiivisesti mukana rakentamassa kestävä digiyhteiskuntaa.

Lounaistiedon visio

"Toiminnan kärjet muodostavat ne suuret strategiset kokonaisuudet, joihin erityisesti keskitämme voimavaramme lähitulevaisuudessa."

Toiminnan kärjet

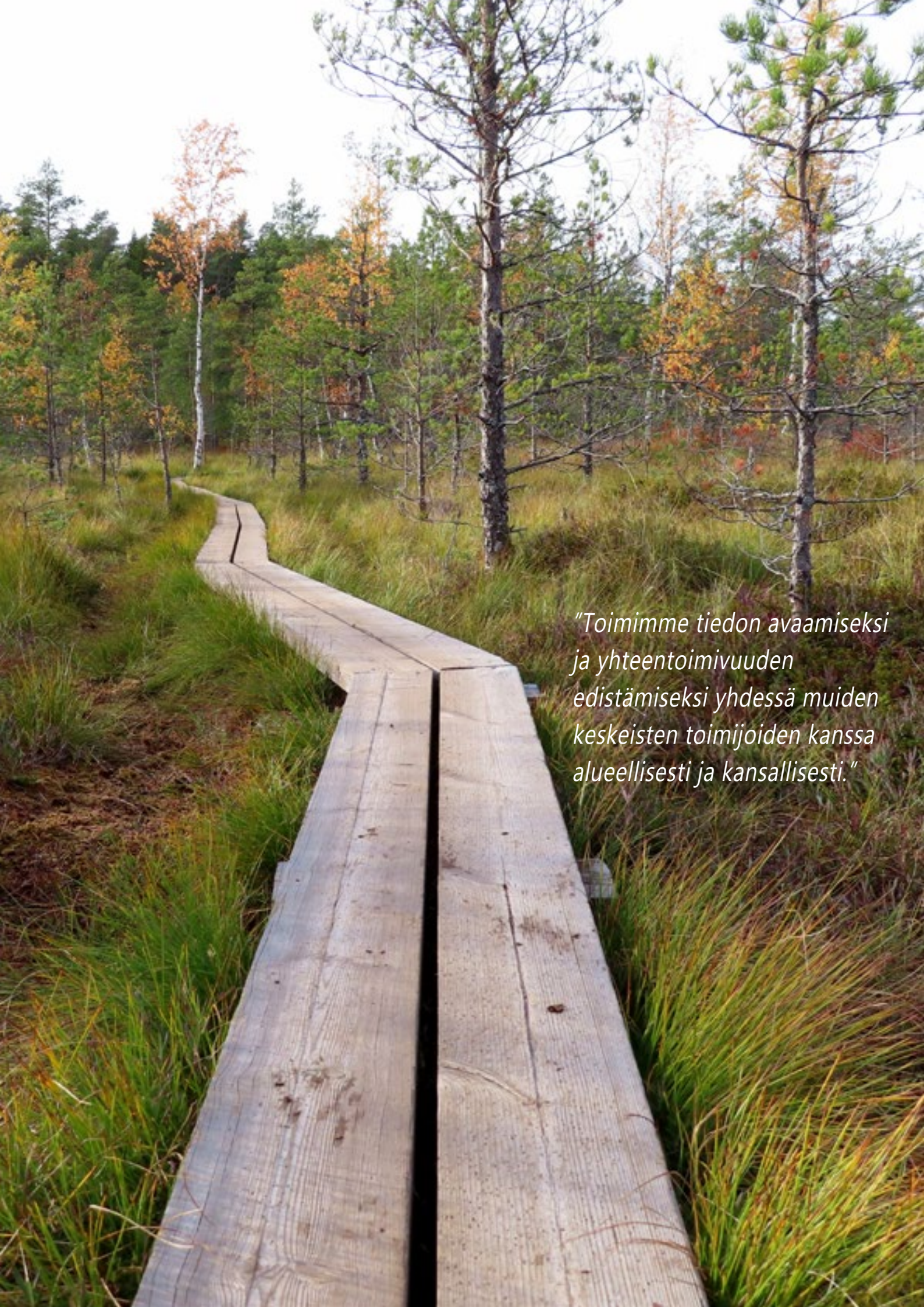
Toiminnan kärjet muodostavat ne suuret strategiset kokonaisuudet, joihin erityisesti keskitämme voimavaramme lähitulevaisuudessa. Lounaistiedon toiminnan kärkiä on kolme. Jokaisen kärkiteeman yhteyteen on kirjattu esimerkinomaisia toimenpiteitä, jotka täydentävät toiminnan kärkien sisältöä. Toiminnan kärkien kautta laadimme vuosittain konkreettiset toimenpiteet, jotka määrittävät Lounaistiedossa tehtävää työtä.

Avoimen tiedon ja paikkatiedon yhteistyön, verkostojen ja osaamisen kehittäminen

- Tuemme keskeisten toimijoiden yhteistyötä avoimen tiedon ja paikkatiedon yhteiskäytön edistämiseksi.
- Kehitämme paikkatietoalan osaamista yhteistyössä alueen korkeakoulujen kanssa.
- Tarjoamme koulutusta, projektityötehtäviä ja työharjoittelu-paikkoja opiskelijoille.
- Viestimme monikanavaisesti, kehitämme Aluetietofoorumia alueenjohtavana avoimen tiedon tapahtumana sekä järjestämme mapathon-kartoitustapahtumia ja muita verkostotapahtumia.
- Toimimme GeoForumin alueellisena verkostona ja kehitämme Avoimen tiedon verkoston toimintaa.

Tiedon laadun, yhteentoimivuuden ja avoimen saatavuuden edistäminen

- Vaikutamme kansallisissa ja alueellisissa prosesseissa, jotka tähtäävät tiedon laadun, yhteentoimivuuden ja avoimen saatavuuden parantamiseen.
- Toimimme tiedon avaamiseksi ja yhteentoimivuuden edistämiseksi yhdessä muiden keskeisten toimijoiden kanssa alueellisesti ja kansallisesti.
- Huolehdimme, että Lounaistiedon tietopalvelujen sisällöt ovat laadukkaita ja ajantasaisia ja vastaavat käyttäjien tarpeisiin.

"Toimimme tiedon avaamiseksi ja yhteentoimivuuden edistämiseksi yhdessä muiden keskeisten toimijoiden kanssa alueellisesti ja kansallisesti."

Vaikuttava tietopalvelu Lounais-Suomessa

- Varmistamme, että karttapalvelu, dataportaali, tilastopalvelu ja muut tietopalvelut toimivat luotettavasti.
- Tarjoamme alustan alueen toimijoiden tietopalveluille ja edistämme tietoaineistojen näkyvyyttä.
- Tuemme pienten kuntien ja muiden pienten toimijoiden tietojohdantamista sekä tarjoamme tarvittaessa tietojohdantamisen palveluja taustaorganisaatioillemme.
- Haemme uusia kestävästä kehityksestä edistäviä rahoitus- ja kumppanuusmahdollisuuksia tietopalveluiden hyödyntämiseen.
- Seuraamme toimintamme vaikuttavuutta ja kehitämme tietopalvelujamme seurantatiedon perusteella.

”Strategian toteutumisen seuranta on tärkeää, jotta osaamme arvioida, onko asetetut tavoitteet saavutettu ja pystymme tarvittaessa muuttamaan toimintaamme tavoitteiden mukaisesti.”

Tavoitteiden saavuttaminen ja riskienhallinta

Strategian toteutumisen seuranta on tärkeää, jotta osaamme arvioida, onko asetetut tavoitteet saavutettu ja pystymme tarvittaessa muuttamaan toimintaamme tavoitteiden mukaisesti. Seurannan avulla pyrimme arvioimaan paitsi Lounaistiedon tunnettuutta ja toiminnan vaikuttavuutta, niin myös selvittämään, kuinka kehittää tietopalveluitamme, tapahtumiamme, viestintäämme ja sisäistä resursointia vieläkin paremmiksi. Lounaistiedossa tavoitteiden saavuttamista mitataan kolmen eri seurantavälineen avulla, ja niiden tuloksia arvioidaan vuosittain:

- Sidosryhmäkysely
- Kävijäseuranta
- Toiminta- sekä viestintäsuunnitelmien toteutuminen

Lounaistiedon toimintaan liittyy myös riskejä. Riskienhallinnassa riskit tunnistetaan ja niihin varaudutaan mahdollisuuksien mukaan etukäteen. Tunnistettuja mahdollisia muutoksia toimintaympäristöissä, jotka saattavat vaikuttaa Lounaistiedon toimintaan (1=vähäisin, 5=suurin):

Riski	Reagoiminen ja varautuminen	Riskin vakavuus toiminnalle (1-5)	Riskin todennäköisyys (1-5)
Henkilöstövaihdokset ja yllättävät poissaolot	Hiljaisen tiedon ja asiaosaamisen siirtäminen Lounaistiedon sisällä, perehdytys, sijaisjärjestelyt	5	3
Teknologisesta kehityksestä jälkeen jääminen	Aktiivinen hanketoiminta ja yhteistyö alan edelläkävijöiden kanssa, henkilöstölle suunnatut koulutukset	5	2
Osaavan henkilöstön saaminen	Pysytään mukana teknologisessa kehityksessä, luodaan toiminnasta aktiivinen ja myönteinen kuva, panostetaan harjoittelijahakuihin, rekrytointiprosesseihin sekä koulutusyhteistyöhön	4	3
Rahoittajien vetäytyminen	Rahoittajien toiveiden huomioiminen toiminnan suunnittelussa, vuotuiset keskustelut rahoittajien kanssa, ulkoisen rahoituksen osuuden kasvattaminen	4	3
Maakuntahallinnon mahdollisen uudistumisen tuomat muutokset liittojen toimintaan	Seurataan aktiivisesti uudistuksen valmistelua ja ennakoidaan vaikutuksia Lounaistiedon toimintaan	2	2
Korona tai muut pandemiat	Etätyöskentelytapoihin ja henkilöstön teknologiseen osaamiseen panostaminen	1	3
Maakuntastrategian muutokset	Aktiivinen osallistuminen maakuntastrategian valmisteluun	1	1

